

Aan:

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De minister en staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
De minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst
De minister en staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Cc.

De leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Amsterdam, 21 september 2020

Geachte ministers en staatssecretarissen,

De taskforce culturele en creatieve sector is de regering en de Tweede Kamer erkentelijk voor de daadkracht die zij hebben getoond om de door corona zwaar getroffen culturele en creatieve sector met een tweede steunpakket te ondersteunen en bovendien voor vier jaar extra middelen aan het budget van het Fonds Podiumkunsten toe te voegen.

De Raad voor Cultuur ziet het in zijn recente [briefadvies](#) scherp: de culturele en creatieve sector is wel wendbaar, maar niet weerbaar. De vele beperkende maatregelen in verband met COVID-19 zullen in het beste geval nog tot diep in 2021 direct schadelijke gevolgen hebben voor de sector. Voor een sector waar live-ervaring zo'n belangrijk kenmerk is, valt met de nu geldende maatregelen en het dreigende risico op een 'tweede golf' geen fatsoenlijk verdienmodel te ontwikkelen. Het publiek, voor zover het kan worden toegelaten, is nog huiverig om te komen. Door reisbeperkingen liggen veel (internationale) samenwerkingen stil. Indirect zal de crisis ook na 2021 lang voelbaar blijven; herstel kost tijd, en indirecte schade, zoals teruglopende inkomsten uit auteursrechten, wordt pas op termijn tastbaar.

De [taskforce culturele en creatieve sector](#), waarin sinds het uitbreken van de coronacrisis meer dan 100 belangenorganisaties uit alle disciplines van dit breed geschakeerde veld en de sociale partners zijn verenigd, heeft zich in de afgelopen maanden in samenwerking met de sport- en evenementenbranche ingezet om de effecten van de crisis zo goed mogelijk in beeld te brengen. In onze [brief van 24 juni jl.](#) hebben wij ook de contouren van een herstelplan opgesteld. De gesprekken die wij hierover met het kabinet en politici hebben gevoerd zijn uiterst waardevol en productief gebleken. Wij zetten deze samenwerking graag voort.

In deze brief doen wij achtereenvolgens voorstellen om te komen tot een zo goed mogelijke invulling van het tweede specifieke steunpakket van € 482 miljoen, en geven wij aan op welke manier het zogenaamde derde generieke steunpakket terecht kan komen op plekken waar zij het hardst nodig is.

Inzet tweede specifieke steunpakket cultuur: houdt oog voor de gehele keten

In de genoemde [brief van 24 juni jl.](#) heeft de taskforce de contouren geschetst voor een *herstelplan* voor de culturele en creatieve sector. Het is bijzonder verheugend dat er middelen beschikbaar komen om hier mee aan de slag te gaan. Maatwerk, om ervoor te zorgen dat alle onderdelen van de keten met deze maatregelen zijn geholpen, is daarbij van groot belang. Daarbij is het vergroten van werkkapitaal een essentieel onderdeel, net als een garantiefaciliteit voor onverzekerbare pandemierisico's. Ook nodig is het creëren van ruimte voor onderzoek, voor innovatie en voor om- en bijscholing, om daarmee de transitie naar de post-coronatijd te kunnen maken. Al genoemd, maar belangrijk om te herhalen, is de noodzakelijke aandacht voor zzp'ers en flexwerkers.

Via bestaande loketten, structuren en fondsvorming is er al snel veel mogelijk:

1. Programma's bij cultuurfondsen die direct individuele makers, kunstenaars en creatieve professionals ten goede komen

Maak het, via het principe van 'trickle up', mogelijk om initiatieven van makers zelf te ondersteunen. Dat kan door bestaande subsidieregelingen en loketten voor makers bij de Rijkscultuurfondsen uit te breiden, zoals bijvoorbeeld ook al eerder dit jaar tijdelijk is gedaan.

2. Een flexibel fonds en garanties voor herstel en transitie voor culturele bedrijven en bijzondere initiatieven

Een belangrijk instrument van het herstelplan is de instelling van een robuust publiek-privaat fonds voor herstel en transitie. Binnen dit fonds zijn middelen beschikbaar voor het verkrijgen van werkkapitaal, dat nodig is om een veilige doorstart te financieren. De werking van dit fonds sluit waar mogelijk aan op modellen voor regionale fondsen zoals die o.a. in Amsterdam en Utrecht zijn opgericht. Zo'n nationaal fonds zou gevoed moeten worden uit publieke en private middelen en aansluiting moeten zoeken bij het Europese steunpakket. Het fonds zou voor langere termijn moeten worden ingezet en, indien mogelijk, revolverend moeten zijn. Dit fonds zou ook een 'vrije ruimte' moeten kennen voor grotere, bijzondere initiatieven op het vlak van onderzoek en innovatie, die de doorstart en transformatie van de sector bespoedigen. Via zo'n fonds kunnen ook onverzekerbare risico's afgedekt worden bij festivals, film- en theaterproducties, evenementen en grote kunstmanifestaties.

3. Het Kickstart Cultuurfonds

Vanuit het eerste steunpakket voor cultuur heeft OCW bijgedragen aan het Kickstart Cultuurfonds, dat financiële ondersteuning biedt aan theater- en concertzalen, producenten van professionele podiumkunsten en musea, om aanpassingen aan de anderhalvemeter-samenleving door te kunnen voeren. De werkwijze van het fonds kenmerkt zich door snelle afhandeling en toekenning, waardoor organisaties weer aan het werk kunnen. Een bredere toepassing en een verruiming van de bijdrage aan dit fonds vanuit het tweede pakket is meer dan wenselijk. Transparante beoordelingscriteria zijn noodzakelijk, waarbij de nadruk moet liggen op het op gang brengen van de keten en een gezonde businesscase.

4. Lokale infrastructuur

De lokale culturele infrastructuur is een belangrijke basis voor de lokale economie en de sociale cohesie, en essentieel voor een aantrekkelijk en vernieuwend cultureel bestel. Gemeenten zijn de grootste financier van onder meer theaters, poppodia, musea, festivals, musea, monumenten, podiumkunstgezelschappen, filmtheaters, centra voor de kunsten, ateliers, repetitieruimten, muziekscholen en bibliotheken. We zien mogelijkheden voor de aansluiting van de culturele en creatieve sector bij de plannen van provincies die willen investeren in het herstel van de regionale economie met Europese cofinanciering. Hierover sprak de Kamer zich uit bij de Algemene Beschouwingen. Voor de verdeling van de € 150 miljoen uit het tweede sectorspecifieke steunpakket is nog geen parameter bepaald. Wij stellen voor dat de huisvestingslasten inclusief gebouwgebonden kosten voor instellingen en kunstenaars een rechtvaardige verdeelsleutel voor een tegemoetkoming zijn.

5. Bied een reëel perspectief op verdere heropening

Gezondheid eerst, maar stel de culturele sector in staat om - met gebruikmaking van inventieve oplossingen - veilig, verantwoord én gastvrij bezoekers te ontvangen bij voorstellingen, concerten, tentoonstellingen en evenementen. Met een schat aan ervaring in het ontvangen en begeleiden van publiek, is gebleken dat bezoek aan culturele organisaties zoals podia en musea nauwelijks bijdraagt aan de verspreiding van COVID-19 en dus veilig verloopt. Maak daarom met ons een routekaart waarmee wij, onder voorwaarden en stap voor stap, meer publiek kunnen toelaten. We onderschrijven de aanbeveling van de Raad voor Cultuur op dit punt.

Het derde generieke steun- en herstelpakket voor ondernemers en werkenden

De generieke steunmaatregelen TOZO, NOW en TVL zijn onontbeerlijk voor de culturele en creatieve sector om te overleven. Maar wij pleiten wij voor meer maatwerk:

6. De TOZO wordt aangescherpt en biedt onvoldoende perspectief

Indien de TOZO meer het karakter kan krijgen van een overbruggingsregeling, zou het zzp'ers in de gelegenheid stellen hun verdienmodel aan te passen en te anticiperen op een veranderende toekomstige beroepspraktijk. Wij pleiten voor een regeling vergelijkbaar met de startersregeling zzp van het UWV om vanuit de WW een bedrijf te starten. Dan ontvangt men 6 maanden minimaal het sociaal minimum, en mag men meer verdienen zonder gekort te worden. Tegelijkertijd zijn de eisen voor de TOZO verder aangescherpt in plaats van versoepeld: de introductie van de vermogenstoets. Die komt bovenop de partnertoets, waardoor het aantal zzp'ers dat TOZO kan ontvangen al dramatisch is gedaald. Velen zijn nu afhankelijk van hun partner en hun spaargeld. Mensen hebben een buffer voor twee à drie maanden. Driekwart van de zelfstandigen wordt hierdoor ernstig beperkt. Dat ontnemt mensen perspectief, in plaats van hen dat te bieden.

7. Omzetbegrip in NOW is niet passend voor de culturele en creatieve sector

De Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) wordt verlengd, maar subsidie blijft meetellen als omzet. Hierdoor worden instellingen beperkt in hun beroep op de NOW en zijn medeoverheden terughoudend in noodsteun, omdat die de Rijkschatkist invloeit. De regeling houdt in onvoldoende mate rekening met seizoensinvloeden. Evenmin houdt de regeling rekening met de daling van de auteursrechtinkomsten voor makers, onder meer door 30 - 40% verminderde afdracht van bijvoorbeeld horeca en podia. Juist deze inkomsten zouden als omzet aangemerkt moeten worden. In voorkomende gevallen kan een coulanceregeling voorkomen dat instellingen en bedrijven alsnog zwaar moeten saneren, terwijl zich nu juist moeten kunnen richten op de post-coronatijd.

8. De TVL biedt onvoldoende tegemoetkoming in de vaste lasten

Voorwaarden zoals een toegelaten SBI-code blijven van kracht, net als een gescheiden privé- en werkadres. Deze beperkingen zouden moeten worden losgelaten, en de lijst toegelaten SBI-codes aangevuld. Ook leiden de regels voor het bepalen van het omzetverlies tot onbillijke uitkomsten. Te veel eenmanszaken van zzp'ers en kleine bedrijven blijven zonder aanpassing langdurig tussen wal en schip vallen en ontvangen geen compensatie van bedrijfskosten. Via een coulanceregeling zouden deze kleinschalige ondernemers in staat moeten worden gesteld om hun bedrijfsvoering voort te zetten en aan te passen.

9. Dreigende armoedeval flexwerkers en zzp'ers

Wie niet onder een van de drie ondersteuningsregelingen valt, ontvangt geen steun. Hoewel er brede erkenning is dat flexwerkers zeer hard getroffen worden, ontbreekt steun aan deze groep in het nieuwe pakket. Oproepkrachten en zzp'ers, die niet meer of nog steeds niet aan de stringente voorwaarden voldoen, komen zonder werk in een armoedeval terecht. Denk ook aan recent afgestudeerden en anderen die nog onvoldoende arbeidsverleden hebben kunnen opbouwen. Dit moet en kan beter.

Miljoenennota 2021

10. Belastingplan 2021

Graag vragen wij uw aandacht voor de volgende onderdelen:

- *Zelfstandigenaftrek*: de arbeidskorting gaat tijdelijk omhoog voor alle werkenden, maar de zelfstandigenaftrek wordt stapsgewijs structureel afgebouwd. Met als argument het verkleinen van de verschillen met werknemers. Hiermee gaat de regering voorbij aan [kunsten](#) en creatieven, die vooral eigen producten verkopen. Wij vragen u af te zien van verlaging van de zelfstandigenaftrek.
- *Geefwet*: juist in deze tijd is particuliere betrokkenheid van groot belang voor de culturele en creatieve sector. Wij pleiten er dan ook voor dat de mogelijkheden om cultuur met giften te steunen in deze coronatijd worden bevorderd en de Geefwet wordt verruimd.

Tenslotte

Wij zijn verheugd dat de culturele en creatieve sector door de regering en de Tweede Kamer met meer waardering wordt bejegend dan 10 jaar geleden. Het Rijk, vele gemeenten en provincies zetten zich met vereende krachten in om deze sector overeind te houden. Nog steeds is het ongemeen spannend voor vele makers, kunstenaars of zij na de coronacrisis nog hun geliefde vak kunnen oefenen; en voor vele culturele organisaties of zij dan nog bestaan. Maar de nu geboden steun is even onmisbaar als hartverwarmend.

De taskforce culturele en creatieve sector is van harte bereid om bovenstaande punten verder toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met Marianne Versteegh, marianneversteegh@kunsten92.nl (0620539299).

Met vriendelijke groet,

Namens de taskforce culturele en creatieve sector

Jan Zoet, voorzitter Kunsten '92

De Taskforce culturele en creatieve sector is een samenwerkingsverband van ruim 100 branche-, beroeps- en belangenorganisaties. Doel van de taskforce is om door gezamenlijke analyses, informatie-uitwisseling en afstemming de coronacrisis het hoofd te bieden.

Deelnemende koepels: Kunsten '92 is de belangenorganisatie voor de hele kunst-, cultuur, erfgoed- en creatieve sector, met 370 leden uit alle disciplines. Federatie Creatieve Industrie is de belangenbehartiger voor de creatieve industrie (BNA, BNO, DGA, DDD, MODINT, Buma/Stemra, NAPA, NCP, Dupho). De Popcoalitie, de Federatie Auteursrechtbelangen en VVEM zijn aangesloten bij de taskforce. De Federatie Cultuur bundelt de branche- en werkgeversverenigingen in onder meer de podiumkunsten, musea, bibliotheken, centra voor de kunsten, (film)theaters, poppodia en orkesten. Het Erfgoedplatform verenigt een groot aantal organisaties die staan voor de belangen van roerend, onroerend, materieel en immaterieel erfgoed. De Creatieve Coalitie verenigt 43 belangen- en beroepsverenigingen van individuele makers en vertegenwoordigt > 50.000 creatieve professionals.